

Rádio Student

Smyslem posledního bloku projektového vyučování je tvorba reportáže do rozhlasového vysílání. Účastníci budou reportéři fiktivního rádia a budou vymýšlet jméno rádia, znělku a několik šestiminutových reportáží na vybrané téma (např. o kulturním centru, o škole atd.). Z reportáží pak lektor s žáky složí 20 minutový rádiový program.

Lektor dopředu zvolí téma, o kterém budou žáci vytvářet pořad např. o škole, budově školy, kulturním centru... Důležité je, aby ke zvolenému tématu mohli žáci nahrávat rozhovory, ankety, reportáže, diskusi, pozvánku, apod. a aby měli pro vytváření nahrávek dostatečný prostor. Prostor třídy nestačí, nelze, aby všichni žáci nahrávali najednou nahrávky v jedné třídě, navzájem by se rušili. Proto je třeba vymezit prostor, místnost, kde bude nahrávací studio – kabinet, počítačová učebna.

Název aktivity: Vytvoření rádiového vysílání, podcastu

Cílem aktivity je vytvořit rádiový program o délce cca 20 minut (jedna skupinka 6 min), který bude možné odvysílat např. umístěním na www.youtube.com. Žáci si v praxi vyzkouší a zažijí práci reportérů.

Metody: skupinová práce, rozovor

Pomůcky: papíry A4, fixy, flipchart, dataprojektor (pokud budete promítat video), diktafon pro každou skupinu, techniku pro vytvoření rádiového programu – program pro nahrávání jinglu Audacity, Editor videa (součástí Windows 10/Windows Movie Maker), počítač/laptop, mikrofon připojitelný k PC/ k laptopu

Techniku pro nahrávání jinglů a vytvoření rádiového programu zajistil v rámci ověření výukového programu profesionální zvukař. S žáky nahrál jingly a poté, co mu předali nahrávky z diktafonů, vytvořil z nich rádiový program. Pokud nevyužijete přímo služeb zvukaře, zapojte do tvorby rádia někoho z kolegů učitelů či z žáků, aby zřídil a obsluhoval nahrávací studio.

Podklady pro učitele: úvod do současnosti i historie rozhlasového vysílání (viz příloha), postup jak na PC či laptopu vytvořit rádiový program – podcast (viz příloha)

Čas: 4 vyučovací hodiny (v rámci projektu dva dvouhodinové hodinové bloky)

1. hodina

Jméno rádia a vytvoření Jinglu

Účastníci sedí v kruhu. Tento blok začnete krátkým úvodem do historie i současnosti médií s důrazem na rozhlas jako médium, se kterým budete dále pracovat. Bavte se s účastníky o tom, jaká rádia znají, čím se rádio liší od ostatních médií, zda poslouchají rádio a při jaké příležitosti. Před samotným zahájením tématu je dobré nastartovat tvůrčí atmosféru prostřednictvím cca 5 minutové rozehrávací aktivity (tyto rozehrávací hry je dobré dát před aktivitu, které vyžadují soustředění). Hry jsou zaměřeny na procvičení vnímání partnera, soustředění:

- Vysílání signálu gestem ruky, – stojí se v kruhu, jeden žák tleskne a ukáže na některého žáka přes kruh. Zamíření signálu na spolužáka přes kruh musí být přesné. Druhý žák pošle signál dál.
- Bing, Beng, Bang – stojí se v kruhu, pedagog tleskne, řekne „Bing“ a ukáže na žáka po své levé straně, ten řekne také Bing a pošle tlesknutí dál opět sousedovi po levé ruce, tak to jde dál, dokud se tlesknutí opět po kruhu nevrátí k pedagogovi. Další kolo se snažte zrychlit. Po třech kolech přidejte do hry „Beng“ a „Bang“. Bojový postoj se zdviženýma rukama, kterým

zastavíte signál „Bing“ a pošlete jej zpět v opačném směru. „Bang“ je jakoby namíření ruky s pistolí a vyslání signálu napříč přes kruh.

- Hypnotizér – žáci se rozdělí do dvojic, které stojí ve volném prostoru bez židlí. Jeden z dvojice natáhne ruku a dlaň dá druhému před obličej, ten musí jeho ruku (dlaň) sledovat a hlavou či celým svým tělem následovat pohyby ruky, jako by byla dlaň magnetická. Cca po 3 minutách se dvojice vymění a ten, co byl ovlivňován, je hypnotizérem.
- Vyprávění příběhu naráz ve dvojicích – žáci se rozdělí do dvojic, musí se sobě dívat do očí, až jim dá pedagog znamení, začnou si naráz vyprávět (např. co včera dělali). Ten, kdo první uhne očima, prohrává, žáci musí pořád mluvit.

Samotný tematický blok bude probíhat v následujících krocích:

1. Jméno rádia

Vyzvěte účastníky, ať navrhnou názvy a pak se společně dohodnou na tom, který se jim nejvíce líbí.

2. Vytvoření jinglu

Cílem je vytvořit rádiové „jingly“ (znělky, předěly) o délce cca 6 vteřin. Jingle = znělka v rádiu a TV. Něco, co upoutává pozornost, zvoní, rachtá, kliká, zpravidla akord nebo rytmický zvuk (může být i součástí spotu). Odděluje jednotlivé reportáže, reklamy, písničky.

Rozdělte účastníky do cca čtyřčlenných skupin a úkolem každé z nich je vymyslet znělku. Znělka musí obsahovat název rádia a měla by trvat cca 6 vteřin. Znělka může dále obsahovat slovní hříčky, zvuky vyluzované pusou, tleskáním, předměty, které mají zrovna žáci u sebe. Neměla by být tvořena již vytvořenou nahrávkou z mobilu. Když mají skupiny znělku hotovou, tak jí postupně všechny prezentují ostatním. Všichni při poslechu zavřou oči a zkusí vyhodnotit, co bylo pro předvedený jingl specifické, na čem jingl stavěli. Je dobré, aby vždy některá ze skupin začala se svou prezentací dobrovolně, postupně takto zazní všechny znělky.

2. hodina

Téma a forma rádiového programu

Cílem je představit žákům téma rádiového programu a jaké formy může mít rádiový vstup (reportáž). Žáci budou pracovat ve skupinkách po 4 až 5 žácích a každá pomocí diktafonu vytvoří rádiový program (podcast) o délce cca 6 minut.

Pomůcky: tužky, papíry a diktafon pro práci ve skupinkách

Čas: 45 min

1. Představení hl. tématu rádiového programu. Téma stanoví předem lektor, může to být téma týkající se školy, účastníci mohou dělat reportáž o budově školy, o školní sportovní akci, o tématech, aktivitách, která se školou souvisejí. Nebo může pedagog s žáky navštívit jiný veřejný prostor/veřejnou budovu (kulturní centrum, muzeum apod.) a udělat s nimi reportáž tam. V rámci ověření žáci vytvářeli reportáž o budově kulturního centra Moving Station. Připravte si a sdělte účastníkům v úvodu podrobnější informace o tématu, např. o historii školy, promítnout propagační video apod.

2. Představení formy zpracování. Účastníci budou pracovat ve skupinkách po 4 až 5. Nechte účastníky vytvořit skupinky, jak chtějí. Každá skupinka vytvoří část rádiového programu (cca 6 minutový vstup). Téma vstupu se musí týkat školy (nebo jiného zvoleného tématu). Formou vstupu

může být zpráva, rozhovor, diskuse, reportáž či anketa, nebo se ve vstupu mohou tyto formy kombinovat, např. to může být reportáž s rozhovorem.

Každý vstup by měl obsahovat úvod, aby se posluchač dozvěděl, o čem bude následující vstup nebo kde se nachází reportér apod. Může to být jedna věta. Pak bude následovat vlastní obsah vstupu (reportáž, rozhovor, anketa, diskuse) a nakonec zakončení, rozloučení apod.

Předtím, než se účastníci rozdělí do skupinek, pustíme jim prezentaci či video s úvodními informacemi o daném tématu.

3) Rozdělení do skupinek a vysvětlení používání diktafonu. Pro samotnou práci v terénu je nutné dát účastníkům k dispozici diktafon, na který nahrají úvod, obsah vstupu a závěrečné slovo. Nejlépe, ať někdo ze skupinky zapisuje, co která nahrávka obsahuje. Předtím, než účastníci vyrazí do terénu nahrávat vstupy, řekněte jim předem, ať se dohodnou, jakou formu vstupu chtějí zpracovávat a v návaznosti na to si dopředu připraví např. několik úvodních otázek pro rozhovor/anketu/diskuzi či text reportáže, úvodní slovo vstupu. Text pro reportáž mohou případně tvořit postupně s ohledem na to, jaké informace v terénu získají. Účastníci musejí přípravu rozhovorů, sběr informací i nahrávky stihnout v omezeném čase. Pro práci v terénu jim vyhradte 45 minut a místo, kde se mohou pohybovat, např. areál školy.

3. a 4. hodina

Práce v terénu, studio a nahrávání jinglů

Čas: 90 min

Lektor zajistí, aby všechny skupinky v časovém limitu stihly nahrát své rozhovory a reportáže. Zajistí, aby správně používaly techniku. Pokud váhají, nevědí si rady, navrhuje jim, s kým by ještě mohly udělat rozhovor, poskytne jim další materiály, informace k tématu. V časovém limitu postupně obejde všechny skupinky a vezme je do studia, kde nahrají svoje znělky (jingly).

Žáci aktivně vyhledávají osoby, se kterými chtějí dělat rozhovor, anketu, vybírají si místa, kde nahrají reportáž, úvodní slovo, rozloučení. K nahrávkám používají diktafon.

Nahrávání rádiových reportáží a jinglů

Nahrání rádiové znělky se provede v improvizovaném studiu. Vybereme místnost, kde není hluk a kam umístíme techniku pro nahrávání znělek a reportáží. Do studia postupně zveme tvůrce znělek (jednotlivé skupinky), aby zde nahrály svoji znělku. Pro nahrávání znělek je nutné vyprat skupinu žáků, zapojit druhého lektora, případně pokud je to možné profesionálního zvukaře, který bude obsluhovat techniku a vytvoří s žáky nahrávku a následně také poskládá znělky a reportáže do jednoho rádiového vstupu.

Do studia chodí žáci nahrávat znělky během doby, kdy zároveň pracují v terénu. Nahrání znělky ve studiu jim zabere cca 5-10 minut.

Sesbírané reportáže, rozhovory nahrané na diktafonech odnesou do studia na konci terénní práce. Zde předají diktafony lektorovi/zvukaři ke zpracování.

Přehrání rádiového programu a zhodnocení dne

Po odevzdání diktafonů se všichni žáci sejdou ve třídě a lektor s nimi provede zhodnocení aktivity. Druhý lektor/zvukař mezitím vytvoří rádiový vstup.

- Otázky k diskuzi:

Co jste získali během aktivit, které jsme dnes dělali? Co jste se dozvěděli nového?

Jak jste snášeli, že jednou jste si vybírali partnery pro skupinovou práci a jednou jste byli do skupinek přiřazeni?

Na závěr dne si s žáky přehrajeme jejich výtvar – radiové zpravodajství Rádia Student.

Ještě předtím, než celé projektové vzdělávání ukončíte, bavte se s účastníky o tom, jak se jim líbilo natáčení reportáží. Co se jim povedlo a co se jim dařilo méně. Jakou kdo měl roli ve skupině apod.

Po této diskusi nastává čas na zhodnocení celého dvoudenního projektového vzdělávání.

Vyhodnocení může proběhnout formou kolečka, kdy každý z účastníků zkusí zformulovat, čím ho absolvování celého dvoudenního programu obohatilo, co ho bavilo více a co méně.

